

Evropa nechce toxické hračky - zákonodárci zakročili proti nejškodlivějším látkám

15.4.2025 - | Arnika

Nová pravidla zavádějí obecný zákaz nejen karcinogenních látek či přesněji látek klasifikovaných jako CMR (karcinogenní, mutagenní a reprodukční toxické látky), ale rozšiřují je také na látky narušující hormonální systém, tedy endokrinní disruptory. Znamená to, že tyto látky narušující hormonální rovnováhu budou postupně v hračkách zakazovány podle toho, jak budou postupně některé látky klasifikovány dle nařízení CLP na základě vědeckých studií dokazující jejich škodlivost z hlediska vlivu na hormonální systém.

Kromě toho dojde i k zákazu skupiny 10 bisfenolů, jež označila Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) jako vysoce nebezpečné, a zákazu věčných chemikálií, tedy per - a polyfluorovaných látek (PFAS). Tímto opatřením se řeší zásadní nedostatky směrnice o bezpečnosti hraček z roku 2009, jejíž hodnocení ukázalo, že aktuální pravidla nedokážou efektivně chránit děti před škodlivými chemikáliemi obsaženými v hračkách. Je to zároveň signál pro chystanou revizi nařízení REACH, o jejímž rozšíření se v letošním roce rovněž diskutuje a kde řada odborníků požaduje rychlejší a efektivnější kontrolu škodlivých látek nejen ve spotřebním zboží, ale obecně ve výrobě tak, aby byly zakazovány po skupinách a předešlo se zdlouhavému posuzování látky po látce a zbytečnému nahrazování jedné škodlivé látky za jinou, nicméně podobně toxickou.

Některé průzkumy trhu ukazují na široké využití bisfenolů v hračkách. Studie dánské spotřebitelské organizace z roku 2023 odhalila, že široká škála bisfenolů se používá například v kousátkách. Omezení se nově vztahuje také na PFAS, podobně jako tomu bylo při loňské revizi nařízení o obalech a obalových odpadech. Zákazy bisfenolů a PFAS byly klíčovým bodem vyjednávacího týmu Evropského parlamentu. *„I když máme v EU nejbezpečnější hračky na světě, každá pátá nebezpečná věc stažená z trhu byla právě hračka. Bylo proto klíčové revidovat směrnici z roku 2009. Nová pravidla omezují rizika škodlivých chemikálií, zajišťují lepší označování i pro online prodej a umožní rychleji reagovat na nové vědecké poznatky. Vysíláme tím jasný signál: chceme chránit děti, zajistit férovou konkurenci a posílit pozici Evropy jako místa podnikání,“* uvedla zpravodajka návrhu Marion Walsmann.

Arnika změny v evropské legislativě vítá

Na nebezpečí plynoucí z nedostatečné evropské legislativy upozorňovala dlouhodobě v Česku i na mezinárodních fórech také nevládní organizace Arnika. V poslední době například varovala před nebezpečnými látkami v recyklátech, ze kterých se hračky vyrábí, upozornila na hračky z černého plastu, kontaminované stejně jako nebezpečný obsah, na českém trhu našla nejtoxičtější hračku na světě a apelovala na odpovědný nákup vánočních dárků. *“Rodiče mohou své děti ochránit třeba tím, že kupují hračky od renomovaných evropských výrobců, případně hračky s co největším podílem přírodních materiálů. Na druhou stranu se ukazuje, že evropská legislativa posunuje celkově globální trh k bezpečnějším hračkám. I malí prodejci či dovozci si již dokážou vyjednat kvalitnější a bezpečnější hračky od svých mimoevropských dodavatelů. Ale rozhodnutí nemůže být jen na spotřebiteli. Je důležité, aby byli ti nejmenší, tedy děti, chráněni plošně evropskou legislativou,“* říká Karolína Brabcová, vedoucí spotřebitelských kampaní v organizaci Arnika.

Co tedy novinky evropské legislativy zahrnují?

Dohoda zakazuje v hračkách použití látek PFAS a bisfenolů, přičemž se kromě dosud zakázaných karcinogenních, mutagenních či reprodukčně toxických látek zaměřují také na látky narušující hormonální systém, látky s negativním dopadem na dýchací soustavu, kůži a další orgány. Všechny hračky prodávané v EU budou muset obsahovat digitální pas výrobku, například formou QR kódu, což umožní importérům a celním orgánům lépe kontrolovat výrobky z hlediska jejich souladu s evropskou legislativou a spotřebitelům získat podrobnější informace o produktu již před dokončením nákupu. Budou posíleny kontrolní mechanismy – nová pravidla stanovují přísnější požadavky pro online tržiště a posilují pravomoci inspektorů při odstraňování nebezpečných výrobků z trhu, čímž se zajistí, že i hračky dovážené ze třetích zemí budou mít stejnou úroveň bezpečnosti jako ty vyráběné v EU. Nová legislativa týkající se hraček bude moci lépe reagovat na nové vědecké poznatky a změny v nákupním chování spotřebitelů, zejména v oblasti online prodeje.

Dohoda byla uzavřena v rámci tzv. druhého čtení. Po formálním schválení Radou ji bude muset ještě potvrdit Evropský parlament. Nařízení vstoupí v platnost 20 dnů po zveřejnění v Úředním věstníku EU. Členské státy budou mít na zavedení nových pravidel 54 měsíců.

(Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942)

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/evropa-nechce-toxicke-hracky-zakonodarci-zakrocili-proti-nejskodlivejsim-latkam>